

Assagista sense títol

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que Alfred Badia i Gabarró va ser poeta, dramaturg i traductor. Si llegim tot l'article veurem que també va ser assagista.

Traslladen Peralada a la costa

Mercè Tatjer (*Els banys de mar a Catalunya*) diu en un apartat titulat "La Costa Brava" que un dels casos més rellevants de remodelació de conjunts històrics, referència "per a altres nuclis històrics de la Costa Brava", és el castell medieval i antic convent de Peralada. Peralada es troba més a prop de Figueres que de la Costa Brava, i mai no ha tingut cap relació amb els banys de mar. Mercè Tatjer és doctora en Geografia per la Universitat de Barcelona.

Dubte misteriós

En *El cementiri de Praga* trobem un diàleg misteriós. A la pregunta "però està a punt d'arribar a París o ja hi ha arribat?", un altre respon: "Veig que esteu més ben informat que jo". Com li pot dir que està ben informat, si dubta? El misteri es resol amb la versió original. Diu el primer personatge, segons Umberto Eco: "Ma sta venendo a Parigi, o vi è già arrivato". És a dir, informa, no fa cap pregunta. L'interrogant es una creació genuïna de l'edició Radom-House Mondadori-Carme Arenas.

Ortografia antigramatical

La professionalitat dels autors del DI-EC2 es fa palesa en l'exemple que han triat per a il·lustrar la paraula "gramàtica" quan es refereix a la gramàtica normativa, és a dir, quan inclou l'ortografia, com queda clar a la definició ("conjunt de normes relatives a l'estructura d'una llengua que s'han de seguir per parlar-la i escriure-la correctament"), i confirmen l'entrada "ortografia". "Avui estudiarem ortografia i gramàtica", diu l'exemple: no havia quedat clar que l'ortografia formava part de la gramàtica?

El drama de l'exili reviu a través de la vida i les opinions de Josep M. Murià Romaní

El drama patriòtic i personal de l'exili reviu en detall a través de la vida i les opinions de Josep Maria Murià i Romaní (Barcelona, 1907-Guadalajara, Mèxic, 1999), exposades en el llibre *L'amargor de l'exili*, edició elaborada per Xavier Garcia i publicada a la col·lecció "Memòria del segle XX", de Cossetània Edicions i la Fundació Moret i Marguíf. Memòries i Llegats.

La detallada biografia del personatge, periodista, escriptor i militant independentista sorgit del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, el CADCI, constitueix la part més interessant del volum. La segona part, "Textos de l'exili", està format per articles, pròlegs, poemes i fragments de les declaracions que Murià i Romaní va fer a la professora i periodista Dolores Pla, a Guadalajara, el 1979, un conjunt amarat pel que ell mateix va anomenar "l'amargor de l'exili". El volum es completa amb una "Carta al meu pare", de Josep Maria Murià i Rouret.

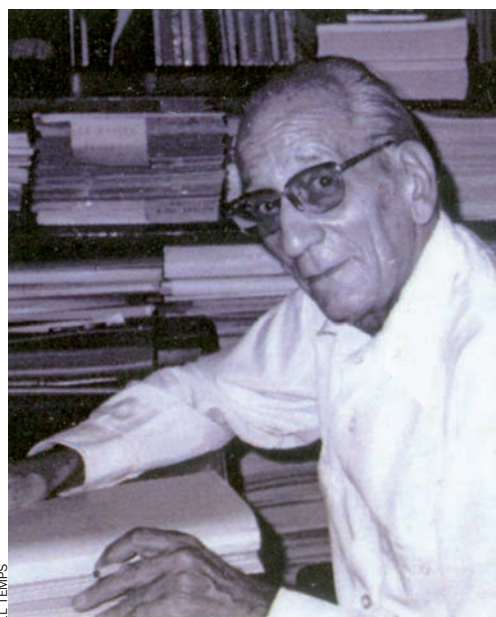
La biografia de Murià i Romaní és, en una primera part, una crònica del moviment independentista català i la seva relació amb la Generalitat republicana. La guerra civil constituïria la segona part. En caure el front d'Aragó, s'allista voluntari a l'exèrcit i participa en la batalla de l'Ebre. I l'exili, la tercera, un exili dividit en dues etapes, la de França, del 1939 al 1942, i finalment la de Mèxic, del 42 en endavant, amb una presència molt important de l'escriptura, tant la periodística com, en un nivell d'importància menor, la literària.

A més de col·laborar en moltes revistes de l'exili, Murià i Romaní fou el promotor i director del *Butlletí d'Informació Catalana*, de periodicitat mensual, publicat a Guadalajara entre el 1961 i el 1976. La idea central de la publicació, que amb els anys passà a anomenar-se *Butlletí d'Informació dels Països Catalans*, era el de la resta de la premsa a l'exili, divulgar des de fora el que era prohibit fer-ho des de dins.

Per a Murià, comenta Xavier Garcia, fer sortir el *Butlletí*, amb un tiratge de 2.500 exemplars, un bon nombre dels quals eren

tramesos a l'interior, era "una bona eina per a atiar el foc patriòtic". Ell n'era el fundador, director i responsable de les moltes coses que s'hi publicaren. Entre la quarantena de col·laboradors hi destaquen alguns dels noms del catalanisme resistent de la guerra. El *Butlletí* reproduïx poemes dels millors poetes catalans, de Verdguer a Sagarra, i publica elogis dels catalans il·lustres que han mort, com Nicolau d'Olwer, Serra i Moret, Víctor Català, Tasis i Marca, Josep Carner, Pau Casals, Ferran Soldevila o Josep Maria de Sagarra.

Murià i Romaní torna eventualment a casa el 1969, responen al reclam de la mare, que volia veure'l abans de morir. Ja no hi troba el seu Born natal, perquè hi ha desaparegut l'esperit catalanesc de la seva generació i hi domina "la llosa de l'espanyolització". La conclusió és dolorosa i se li aigualeix la sang "en sentir-me foraster en la meua terra". Pel que fa a la llengua, però, "podem dir que hem triomfat", perquè anota, aquell 1969, que el català domina sobre el castellà.

EL TEMPS

L'escriptor i militant Josep M. Murià i Romaní (Barcelona, 1907-Guadalajara, Mèxic, 1999).

Lluís Bonada